

**Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Кафедра маркетингу та УІД
Сумський регіональний центр
інтелектуального розвитку
Українська асоціація маркетингу
Всеукраїнська спілка вчених-економістів**

**Збірник тез доповідей
ІХ Міжнародної
науково-практичної конференції**

**«МАРКЕТИНГ ІННОВАЦІЙ
І ІННОВАЦІЇ У МАРКЕТИНГУ»**

24-25 вересня 2015 року

Суми 2015

коефіцієнта детермінації (0,8948) свідчить, що варіація факторної ознаки на 89,48 % пояснює зміну результативної ознаки.

2. Рівняння залежності співвідношення доходів і витрат підприємства від кількості працюючих та від інтегрального показника за технічною складовою має вигляд (двохфакторна модель):

$$Y(x_1, x_2) = 0,8401358 + 0,0415627 * x_1 + 0,0075969 * x_2 \quad (3)$$

Визначена регресійна залежність є адекватною та статистично значущою, фактори x_1 , x_2 впливають на цільову функцію. Високе значення коефіцієнта детермінації (0,9138) свідчить, що варіація факторної ознаки на 91,38 % пояснює зміну результативної ознаки.

3. Рівняння залежності співвідношення доходів і витрат підприємства від кількості працюючих, від інтегрального показника за технічною складовою та від інтегрального показника за технологічною складовою має наступний вигляд (трьохфакторна модель):

$$Y(x_1, x_2, x_3) = 0,9065541 + 0,087646 * x_1 + 0,2809987 * x_2 - 0,6289629 * x_3 \quad (4)$$

У представленій регресійній моделі фактори x_1 , x_2 є статистично значущими та впливають на цільову функцію, а фактор x_3 – не впливає на неї. Коефіцієнт детермінації має достатньо високе значення, більше, ніж у однофакторній та двофакторній моделях, і дорівнює 0,9411. Це свідчить, що у 94,11 % випадків варіація результативної ознаки зумовлюється варіацією факторної ознаки. Таким чином, у процесі господарської діяльності аналізованого підприємства необхідно посилювати технологічну складову техніко-технологічного рівня.

Шипуліна Ю.С.

Сумський державний університет

ОПТИМІЗАЦІЯ РІВНЯ ІННОВАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ПІДПРИЄМСТВА

Інноваційна діяльність є основою забезпечення економічної безпеки підприємства. Одним з основних факторів формування на підприємстві інноваційно сприятливого середовища є його інноваційна культура (ІК). ІК є складовою інтелектуального капіталу підприємства, який, в свою чергу, є складовою потенціалу інноваційного розвитку (ІПР) [3].

Складові підсистеми ІК впливають на активізацію діяльності персоналу щодо розроблення і комерціалізації інновацій, що дозволяє привести у відповідність внутрішні можливості розвитку підприємства

до зовнішніх. Розвиток інноваційної культури підприємства є засобом розширення його адаптаційних можливостей до змін умов зовнішнього середовища і забезпечення високого рівня економічної безпеки.

Інноваційна діяльність, для якої ІК формує сприятливе середовище, безпосередньо впливає на ринкову та інтелектуальну складові економічної безпеки підприємства, а опосередковано - на ряд інших.

Підприємство, що стає на шлях інноваційного розвитку, змушене удосконалювати свою техніко-технологічну базу, систему МТЗ, оптимізувати структуру збутової мережі і логістики, адаптуючи їх до змін ситуації на ринку.

При цьому відбувається перебудова організаційних структур управління, набуває досвіду персонал, налагоджується система зв'язків з економічними контрагентами, зміцнюється імідж, тобто зростає ППР [2]. Відповідно, розширюються адаптаційні можливості підприємства до змін ринкового середовища. Кожна наступна успішно реалізована інновація розширює можливості підприємства-інноватора, сприяє зростанню його економічної безпеки.

З іншого боку, інноваційна діяльність пов'язана зі значним ризиком. Співвідношення оцінок рівня економічної безпеки (E) і рівня ризику (R) у діяльності підприємства у першому наближенні можна записати як

$$E = K \times \frac{1}{R}, \quad (1)$$

де K – коефіцієнт пропорційності.

Функціональні залежності рівня економічної безпеки (E) і обсягу витрат (B) підприємства-інноватора від рівня його ІК (I) можна охарактеризувати рівняннями (2) і (3):

$$E = f_E(I), \quad (2)$$

$$B = f_B(I). \quad (3)$$

Враховуючи викладене, оптимальне значення ІК можна знайти за допомогою наступної моделі:

$$\begin{cases} \frac{E}{B} \rightarrow \max, \\ B \leq B_{\max}, \\ E \geq E_{\min}, \\ 0 \leq I \leq I_{\max}. \end{cases} \quad (4)$$

де: B_{max} – максимально допустимий обсяг витрат на розвиток ІК підприємства, тис.грн.; E_{min} – мінімально допустимий рівень економічної безпеки підприємства, який вимірюється за шкалою 0-1 (відносна оцінка [1]); I_{max} – максимальна оцінка рівня ІК за прийнятою шкалою оцінювання (відповідно до [5]: 0-10).

Після виконання низки математичних операцій було отримано наступні рівняння [4]:

$$E = C_1 \cdot e^{-\frac{1}{2}a \cdot I^2 + I} \quad (5)$$

$$B = C_2 \cdot e^{\frac{1}{2}b \cdot I^2 + I}. \quad (6)$$

Цільова функція буде мати вигляд:

$$\frac{C_1 \cdot e^{-\frac{1}{2}a \cdot I^2 + I}}{C_2 \cdot e^{\frac{1}{2}b \cdot I^2 + I}} \rightarrow \max. \quad (7)$$

Отримані аналітичні залежності дозволяють розрахувати оптимальне значення рівня ІК підприємства з позицій забезпечення його економічної безпеки при заданих обмеженнях.

З метою перевірки їх адекватності за допомогою функції «Розв'язувач» з пакету програм Microsoft Excel було виконано оптимізаційні розрахунки для підприємства. Результати показали, що оптимальне значення рівня інноваційної культури I становить 8,158. При цьому рівень економічної безпеки $E = 0,688$; а рівень витрат на розвиток ІК підприємства $B = 110$ тис.грн.

1. Ильяшенко С.Н. Составляющие экономической безопасности предприятия и подходы к их оценке / С.Н. Ильяшенко // Актуальні проблеми економіки, 2003. - № 3 (21). - С. 12-19.

2. Ілляшенко С. М. Стратегічне управління інноваційною діяльністю на підприємстві на засадах маркетингу інновацій / С. М. Ілляшенко // Актуальні проблеми економіки. – 2010. - № 12. – С. 111-119.

3. Ілляшенко С.М. Факторний аналіз стану інноваційної культури підприємства / С.М. Ілляшенко, Ю.С. Шипуліна // Економічний часопис XXI, 2014. - № 3-4. - С. 31-34.

4. Шипуліна Ю.С. Оптимізація рівня інноваційної культури підприємства з позицій забезпечення його економічної безпеки / Ю.С. Шипуліна, Н.С. Ілляшенко // Маркетинг і менеджмент інновацій. - 2015. - № 2. – С. 159-169.

5. Шипуліна Ю.С. Управління формуванням та розвитком інноваційної культури підприємства / Ю.С. Шипуліна // Маркетинг і менеджмент інновацій. - 2015. - № 1. – С. 202-212.